

By **admin**

Created **03/11/2008 - 21:27**

Cas? înalt? cu prisp? de-a lungul întregii fa?ade

Average:

No votes yet

Your rating: Select ratingAnuleaz?SlabBini?orBunGrozavFormidabil

Your rating: None

Cas? înalt? Prejna

Cas? înalt? cu prisp? de-a lungul întregii fa?ade este un tip generalizat pe teritoriul românesc incluzând două principale categorii de planuri :

1. **Casa cu prisp? întreag? la etaj cu două înc?peri** înregistrat? în Izverna, are prispa lung? de 10,30 m ?i lat? de 1,60 m alc?tuind, deci, o mare suprafa??. De pe prisp? (tind?) se intr? în cunia cu vatr? în col?ul din fa??, iar de aici în hodaia de locuit care are îns? intrarea direct de pe tind?.
2. **Casa cu prisp? întreag? la etaj, cu trei înc?peri** este cea cu planul de trei înc?peri cu sal? median? jucând în Mehedin?i rol de cunie cu vatra tipic? cu c?minete. A?a am înregistrat casa M?riei Gligore Stoican din Prejna, cas? mare cu fa?ad? de aproape 11 m, adîncimea casei de 5 m. Nivelul de jos înalt de 2 m, cel de sus de 1,90 m ?i acoperi? nu prea înalt de ?indril? str?puns de clasicul co? mehedin?ean. Din cunia amplasat? central se intra în hodaia de locuit cu cuptor ?i un pat, în care la acea vreme era instalat ?i r?zboiul de ?esut. Tot din cunie se intr? ?i în alt? hodaie, acum dezafectat?, avînd rol de celar, cu un pat ?i o lad? de zestre veche, în cunie, în fundul ei, se g?sea un dulap înalt. Tot acolo era ?i gura podului la care ducea o scar? f?cut? din întreg.
3. **Casa cu prisp? întreag? la etaj, cu trei înc?peri dar cu două intr?r?m** înregistrat la Izverna, una din intr?ri, cu u?? lat?, dînd în cunie, iar alta în hodaia de ?inut.

Technorati Tags: [Cultura](#) [1] [Art?](#) [2] [Casa](#) [3] [Mehedin? \[4\] \[Turism\]\(#\) \[5\] \[cas?\]\(#\) \[6\] \[înalt?\]\(#\) \[7\] \[prisp?\]\(#\) \[8\] \[fa?ad?\]\(#\) \[9\] \[categorii\]\(#\) \[10\] \[planuri\]\(#\) \[11\] \[întreag?\]\(#\) \[12\] \[etaj\]\(#\) \[13\] \[înc?peri\]\(#\) \[14\] \[Izverna\]\(#\) \[15\] \[tind?\]\(#\) \[16\] \[cunia\]\(#\) \[17\] \[vatr?\]\(#\) \[18\] \[hodaia\]\(#\) \[19\] \[sal?\]\(#\) \[20\]](#)

Casa cu prisp? întreag? la etaj ?i trei înc?peri dar dispuse într-un mod particular

Average:

Average: 3 (1 vote)

Your rating: ☐ Select rating ☐ Anulează ☐ Slab ☐ Bini ☐ or ☐ Bun ☐ Grozav ☐ Formidabil

Your rating: None

Casă înaltă Prejna

Casa cu prispă întreagă la etaj și trei încăperi dar dispuse într-un mod particular, este și cea a Țutucilor din Cerna Vîrf, despre care am pomenit deja. Nivelul superior este împărțit în două părți egale, una fiind ocupată de „hodaie” avînd intrare directă de pe tindă, iar alta fiind ocupată de „cunie” și de un îngust iatac plasat în spatele cuniei. În cunie se intră, firește, tot de pe tindă, dar în iatac intrarea se face prin hodaie. Este un plan foarte rar întâlnit în Oltenia și relativ frecvent la casele vechi ale Țăranilor mai bogași din Moldova și sudul și estul Transilvaniei. Și poziția vetrei diferă de cea clasică pentru Mehedinți, adică nu este spre fațadă, ci spre fundul cuniei, avînd poziția vetrei din restul Oteniei. Tinda se întinde nu numai de-a lungul fațadei principale, ci și de-a lungul uneia din fațadele laterale conducând către WC-ul amenajat într-un fel de turnuleț în spatele clădirii, după modelul culelor. Scara de acces este interioară, lucru rar în Mehedinți, în sfârșit, și notăm că și nivelul inferior este în întregime din lemn, iar și un element foarte rar în zona podișului mehedințean, și că în „prispa” (parmalîcul) tinzii sunt practicate lăcașuri de tragere cu pușcă, două în față și două pe latura cu prelungirea tinzii. Parmalîcul este construit din bârne masive cioplite puse orizontal, în ansamblu, casa Țutucilor este o locuință fortificată, construită de moșnenii ridicați pe trepte de mici boierăși, imitînd întru totul culele boierăști de zid. Cred că este cea mai perfectă replică Țărească de lemn la cula boierască de zidărie, nici unul din exemplarele asemănătoare din Gorj neavînd masivitatea casei Țutucilor.

Înainte de a trece la prezentarea elevașiei și a fațadelor caselor înalte trebuie să amintim că, spre deosebire de restul arhitecturii oltenice și muntenești, casa înaltă mehedințeană are de foarte multe ori scara exterioară ieșind din perimetrul dreptunghiular al planului casei, nefiind deci apărută de parmalîcul prispei așa cum se întâmplă în Gorj, Vâlcea și mai ales Muscel, Dîmbovița, Prahova și Buzău. Scările mehedințene sunt de piatră, chiar la casele de lemn, și încă o caracteristică: nu sunt prevăzute cu vreun acoperiș protector.

Elevașia și fațadele caselor înalte. Varietatea fațadelor este destul de mare și la casele joase, mai ales la acelea al căror soclu puternic de zidărie le dă uneori aparență apropiată de cea a caselor cu adevărat înalte, adică a celor avînd două nivele pe deplin dezvoltate. La casele înalte această varietate este și mai mare, iar soluțiile constructive adoptate sunt uneori de o frumusețe deosebită. Firește că este greu și nu

avem pretenția de a putea înfrunța în aceste pagini toată gama rezolvărilor arhitectonice pe care le prezintă casa înaltă mehedineană. Am ales însă câteva din cele mai semnificative asemenea rezolvări.

Începând cu casa Tăucilor, având ambele nivele de lemn, lucru rar în Mehedinți, vom remarca existența a cinci registre extinzându-se pe toată fațada principală care măsoară 9 m lungime: primul este format din temelie de piatră înaltă cam de un metru, fiind deci un registru plin susținând prin masivitatea sa întreaga construcție și succesiunea celorlalte patru registre ; al doilea este, dimpotrivă, un gol prelung, înalt de doi metri, întrerupt doar la mijloc de un stâlp puternic ; golul este prispa nivelului inferior în care sunt pivnițele casei ; al treilea de 1,10 m, este format din bârne și reprezintă un fel de apertură a prispei de jos ; al patrulea -este parapetul masiv de bârne al "tindei" de sus înalt tot de 1,10 m,- al cincilea îl formează golul prelung și îngust al tindei de sus, gol prins între parapetul masiv și fruntarul cioplit de sub streașină acoperișului, întrerupt la mijloc de un singur stâlp frumos cioplit, pandantul celui de la prispa de jos. De observat că meșterii, din Bobaița nu au lucrat la întâmplare, ci au calculat ca cele trei registre superioare să fie toate de aceeași înălțime : de 1,10 m fiecare. Aspectul casei Tăucilor este dintre cele mai impunătoare, registrele orizontale, sobre și egale, surmontate de acoperișul înalt de "indril" conferindu-i o monumentalitate impresionantă.

Soluția unui mare gol la parter este adoptată și de o casă din Prejna dar în cu totul altă manieră, determinată în primul rând că aici avem a face, ca în majoritatea caselor de pe podișul mehedinean, cu un nivel inferior de piatră. Așa că acel gol continuu al parterului este încadrat de două pile de zidărie puternică, de câte 50 cm înălțime fiecare și înalte de 2,50 m. Este acest soclu de piatră masiv nivelul de sus, din lemn, pare ușor. Prispa inferioară este lată și formează accesul către pivnița mare a casei în care se intră pe o ușă lată de lemn lucrată în plăcuțe dispuse într-un sistem unic de romburi concentrice. Scara de lemn care urcă la nivelul superior taie într-un colț golul prispei cu o linie subțire oblică. Grinda masivă de deasupra golului, susținând tinda de sus, este groasă de 30 cm, peste ea fiind construit un parmalâc scund din scânduri puse în picioare, parmalâc de numai 50 cm înălțime, în sfârșit. golul prispei de sus este înalt de 2,30 m, mărginit de câte un stâlp de lemn și întrerupt doar la mijloc de un al treilea stâlp. În ansamblu, construcția apare foarte echilibrată, golul de jos încadrat de zidăria puternică fiind despărțit de golul aerian de sus, de cele două registre înguste de lemnărie ale grinzii și parmalâcului. Este o compoziție, am spune savant, dacă n-am ști că este concepută de meșteri fără școală dar cu o mare experiență a construcțiilor și cu un simț al proporțiilor și al măsurii excepțional.

La alte case, tot din Prejna, dar și din Izverna sau Costești, sau Gorneni, golul nivelului inferior este întrerupt de câte unul sau doi pilaștri, de zidărie, ajungând să semene cu un contrafort subzidit de mari dimensiuni : 1,15 m/0,50 m. Când sunt doi pilaștri între cele două pile exterioare, sunt de dimensiuni mai mici (50 cm). Există și case la care pilaștrii sunt înlocuiți de stâlpi de lemn, compoziția fațadei câștigând în general aspectul de ușurătate. Pe de altă parte, mai ales la Costești, există case cu două nivele la care și parterul și etajul sunt prevăzute pe prispe cu stâlpi de zidărie de secțiune pătrată, ilustrând legăturile cu Banatul vecin.

Una din variantele importante ale compoziției fațadelor caselor mehedinene este cea în care soclul masiv de zidărie înalt până aproape de doi metri are la fațadă blocul compact al scărilor de piatră, plasat cam la mijlocul construcției, iar la una din extremități, de obicei cea în care soclul este mai înalt (în cazul soclului rezolvând diferențe de nivel), se află un gol adânc prin care se face intrarea la pivniță. Nivelul superior al acestor case, făcând de fapt un fel de tranziție între casa joasă și casa înaltă, este mai totdeauna prevăzut cu o prispă cu stâlpi de lemn.

În sfârșit, așa cum am amintit mai înainte, există case înalte cu prispă parțială la ambele nivele, compoziția fațadelor acestui fel de case căpătând o notă aparte prin contrastul dintre suprafața plină a casei, avansând

pân? la linia extern? a fa?adei, ?i golurile celor dou? prispe, de sus ?i de jos. Golul de jos este uneori încadrat de stâlpi de zid?rie de sec?iune dreptunghiular?, alteori de t?lpi de lemn, dup? cum ?i prispa etajului poate prezenta aceea?i varia?ie. L??imea registrelor, propor?ia dintre plinuri ?i goluri, str?pungerile u?ilor ?i a ferestrelor, modalitatea de inserc?ie a sc?rii exterioare sau a celei interioare, l??imea ?i extinderea pe laturi a prispelor, iat? tot atâtea elemente a c?ror variat? combinare ?i dimensionare introduc în arhitectura popular? mehedin?ean? o mare diversitate, demonstrând puternica imagina?ie creatoare a me?terilor constructori de case din această parte a ??rii.

La toate acestea, s? nu uit?m, se adaug? ?i varia?iile determinate de volumetria acoperi?urilor, totdeauna în patru ape, dar a c?ror în?l?ime, caracteristic? vechilor case, scade odat? cu trecerea timpului ?i cu schimbarea învelitorii de la ?indril? la ?igl?. Accente deosebite pun ?i volumele co?urilor înalte, tipice ?i ele arhitecturii populare mehedin?ene.

Cas? înalt? Cire?u

Technorati Tags: [Cultura](#) ^[1] [Art?](#) ^[2] [Casa](#) ^[3] [Mehedin?i](#) ^[4] [Turism](#) ^[5] [casa](#) ^[22] [prisp?](#) ^[8] [întreag?](#) ^[12] [etaj](#) ^[13] [înc?peri](#) ^[14] [T?tuci](#) ^[23] [Cerna Vîrf](#) ^[24] [hodaie](#) ^[25] [cunie](#) ^[26] [iatac](#) ^[27] [tind?](#) ^[16] [plan](#) ^[28] [Oltenia](#) ^[29] [??rani](#) ^[30] [boga?i](#) ^[31] ^[21]

[Cultura](#) [Art?](#) [Casa](#) [Mehedin?i](#) [Turism](#)

[Servicii](#) | [Bloguri](#) | [Forum](#) | [Contul meu](#) | [Publicitate](#) | [Radio](#) | [Stiri](#) | [Contact](#)

© 2009, Portalul Drobeta Turnu Severin - Mehedin?i, Romania

Source URL: <http://drobetaturnuseverin.net/cas%C4%83-%C3%AEnalt%C4%83-cu-prisp%C4%83-dea-lungul-%C3%AEntregii-fa%C5%A3ade>

Links:

- [1] <http://technorati.com/tag/Cultura>
- [2] <http://technorati.com/tag/Art?>
- [3] <http://technorati.com/tag/Casa>
- [4] <http://technorati.com/tag/Mehedin?i>
- [5] <http://technorati.com/tag/Turism>
- [6] <http://technorati.com/tag/cas?>
- [7] <http://technorati.com/tag/înalt?>
- [8] <http://technorati.com/tag/prisp?>
- [9] <http://technorati.com/tag/fa?ad?>
- [10] <http://technorati.com/tag/categorii>
- [11] <http://technorati.com/tag/planuri>
- [12] <http://technorati.com/tag/întreag?>
- [13] <http://technorati.com/tag/etaj>
- [14] <http://technorati.com/tag/înc?peri>
- [15] <http://technorati.com/tag/Izverna>

- [16] <http://technorati.com/tag/tind?>
- [17] <http://technorati.com/tag/cunia>
- [18] <http://technorati.com/tag/vatr?>
- [19] <http://technorati.com/tag/hodaia>
- [20] <http://technorati.com/tag/sal?>
- [21] <http://technorati.com/tag/>
- [22] <http://technorati.com/tag/casa>
- [23] <http://technorati.com/tag/T?tuci>
- [24] <http://technorati.com/tag/Cerna+Vîrf>
- [25] <http://technorati.com/tag/hodaie>
- [26] <http://technorati.com/tag/cunie>
- [27] <http://technorati.com/tag/iatac>
- [28] <http://technorati.com/tag/plan>
- [29] <http://technorati.com/tag/Oltenia>
- [30] <http://technorati.com/tag/??rani>
- [31] <http://technorati.com/tag/boga?i>